

KUNSKAPSSTEGE FÖR STRÅKUNDERVISNING

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självutvärdering och mål

Arbetsgrupp:

Leila Kurkikangas, Musiikkiopisto Juvenalia
Maarit Ranta, Musiikkiopisto Juvenalia
Ulrike Drosdek, Musikinstitutet Kungsvägen
Päivi Rechartt, Musiikkiopisto Juvenalia
Minja Pentti, Musiikkiopisto Avonia

INLEDNING

Ändamålet med studiernas innehållsbeskrivningar, den så kallade Kunskapsstegen, är att klargöra för eleverna och deras föräldrar innehållet i undervisningen i stråkinstrument vid musikinstitutet, (violin, altviolin, cello och kontrabas). Kunskapsstegen hjälper läraren och eleven att ställa upp målsättningar, följa upp dem och att kunna nå målen. Det är också avsett att förbättra lärarens och elevens växelverkan samt engagera hela familjen i intresset. Kunskapsstegen är inte tänkt för självstudier, utan används i samråd av egen lärare. För att kunna strukturera och förstå studieinnehållet rekommenderas det att dokumentering sker regelbundet. Utvärderingen och repertoarplaneringen grundar sig på Finlands musikäroinrättnings förbunds (FMF) rekommendationer.

Nybörjarnivå

Nivå 1

Nivå 2

Nivå 3

Nivå I, institutnivå

Nybörjarnivå

Bli bekant med undervisningssituationen

- att vänja sig vid undervisningssituationen
- bekanta sig med sitt instrument och dess skötsel
- grundkunskaper i stämning av instrumentet (att lyssna)
- att uppnå regelbundenhet i övandet hemma och att kunna sina läxor
- föräldrarnas stöd är viktigt

Spelteknik

- naturliga, avslappnade spelställningar
- Vänstra handens grundteknik:
 - 1-4-fingrets grepp, kontroll och renhet
 - vänstra och högra handens samverkan och differentiering
 - pizzicato (knäppande) med både höger och vänster hand
- Stråkteknikens grunder:
 - användning av helstråke och vacker tonproduktion
 - lätta rytmer

Notläsning

- grunderna i notläsning

Spela efter gehör

- att kunna ta ut enkla melodier på instrumentet
- spela utantill (vi lär oss att framföra stycken utan noter)

Konsertbesök

Uppträda på konsert

Samspel

- framträdanden i mindre grupper

Nivå 1

Spela efter gehör

- lätta tonarter
- ekospel, härma läraren
- spela utantill (utan noter)

Improvisation

- introduktion till improvisation
- skapa egna melodier i lätta tonarter och taktarter

Notläsning

- notläsning på nivå 1
- att förstå sig på förtecken (#- och b-förtecken i enkla tonarter)

Teknik

- ergonomi, medvetna hälsosamma spelställningar
- båda händernas motorik och smidiga verksamhet
- spela med "hela kroppen"
- grunderna i flageolettspel (flöjttoner)
- behärskande av vänstra handens verksamhet, grepp och kontroll i första läget i lätta tonarter
- utvecklandet av stråkanvändningen, behärskande av spel på olika delar av stråken (stråkindelning)
- stråkarter: legato (bindebågar), helstråk, kortstråk, stråkhastighet, grunderna i spiccato (hoppande stråk) etc.
- utvecklandet av en vacker tonproduktion
- renhet, intonation

Uttryck

- olika nyanser (variation i tonstyrka)
- pulskänsla, variationer i tempobehandling
- strävan till personligt uttryck

Uppträdande

- att vänja sig vid att uppträda inför publik
- estetik vid framförande
- spelglädje och uttryck vid uppträdande
- behärskning av musikframförandet i sin helhet
- utvärdering av det egna spelandet, att lyssna på andra och få och ge feedback

Samspel

Konsertbesök

Övning

- att lära sig arbeta långsiktigt och regelbundet
- öva hellre ofta och lite än sällan och mycket
- ställa upp mål tillsammans med läraren

Nivå 2

Ergonomi

- strävan till avslappnat och ergonomiskt spel längs med teknikens utveckling

Spela efter gehör

- spela utantill
- upprätthållandet av förmågan att spela efter gehör
- renhet, intonation

Improvisation

- utveckling av improvisationsförmågan som en del av spelandet

Notläsning

- prima vista-spel på grundnivå 1 (att spela från bladet)
- nya tonarter och rytmer
- användandet av notläsningen i vidare sammanhang, t ex samspel och orkesterspel
- att kunna läsa förtecken

Teknik

- grunderna i lägesväxlingar och sträckningar
- grunderna i användningen av vibrato
- nya stråkarter
- grunderna i dubbelgrepp- och ackordspel
- tonproduktion, kvalitet i tonbildning
- stämning av instrumentet
- utökad användning av greppbrädan (lägesspel, flageoletter)
- intonation

Uttryck

- utvecklande av ett nyansrikt spel, olika tonstyrka
- behärskning av tempoförändringar t ex ritardando och accelerando (avtagande och ökande tempo)
- lära sig om olika stilperioder och deras musikaliska uttryck
- helhetsgestaltning av en komposition
- modigt uttryck

Uppträdande

- utveckla estetiken vid uppträdande
- spelglädje och uttryck vid uppträdande
- behärskning av musikframförandet i sin helhet
- utvärdering av det egna spelandet, att lyssna på andra och få och ge feedback

Samspel

- anpassning till gemensamt tempo, pulskänsla
- att kunna lyssna och anpassa sig till de andra i samspel
- förmåga att förbise tillfälliga brister och istället se helhetsbilden i sammusicerandet, anpassningsförmåga

Konsertbesök

Övning

- regelbunden och målinriktad övning
- öva hellre ofta och lite än sällan och mycket
- ställa upp mål tillsammans med läraren

Nivå 3

Ergonomi

- medvetenhet om de egna kroppspositionerna och kroppskontroll,
- användning av hjälpmedel såsom t ex video, spegel mm
- planering av egen övningstid
- fysisk träning (stärkande motion, stretching, motrörelser)

Spela efter gehör

- ta ut bekanta melodier och gehörspel
- förmågan att kunna omfatta större helheter och framföra dem utantill
- befästande av intonationen

Improvisation

- utvecklande av improvisationsförmågan

Notläsning

- prima vista-spel på grundnivå 2
- att kunna läsa andra klaver (basklav och altklav) och i andra oktaver
- att kunna spela enligt och förstå sig på förtecken
- att använda uppnådda kunskaper i praktiken

Teknik

- behärska spel över hela greppbrädan
- utvecklande av snabbhet och fingerfärdighet på högre nivå
- kromatik
- dubbelgrepp (dubbeltoner)
- fyrklanger
- mångsidig stråkteknik, t ex hoppande och snabba stråkarter, arpeggiospel
- mångsidigt användande av vibrato
- flageoletter
- intonation (teknik)

Uttryck

- stilkänedom
- nyanserad och uttrycksfull stråkanvändning
- gestaltning av strukturer och frasering, långa linjer
- tempobehandling
- "den egna tonen", personligt och modigt uttryck
- intensitet i tonproduktionen

Uppträdande

- inlevelseförmåga och mod att kasta loss
- utvecklingen av ett eget uttryck, egen stil
- mental förberedelse inför uppträdande och användning av hjälpmedel

Konsertbesök

Övning

- regelbunden och målinriktad övning
- övningstekniker, variation i övningen (snabbt, långsamt, med slutna ögon osv)
- planering av det egna övandet
- helheten kan delas till mindre mål
- koncentrera sig på att öva komplicerade ställen

Institut- nivå

Eleven får färdigheter inför fortsatta yrkesstudier och en livslång hobby med musiken

Ergonomi

- medvetenhet om ergonomi och möjliga problem i hållning och grundställningar, måna om en avslappnad spelstil i en alltmer krävande repertoar
- aktiv fysisk träning

Spela efter gehör, improvisation

- intonation

Notläsning

- smidig notläsning, prima vista-spel
- transponering
- omväxlande taktarter
- eget initiativ till ny repertoar

Teknik

- fördjupande av uttrycket
- självständig planering av fingersättningar och stråkföringar
- skapande av egna övningar för utmanande ställen i mera krävande repertoar
- kontroll av den egna energiförbrukningen vid övning, att öva effektivt
- händernas differentiering och medvetna val av rörelsebanor

Övning

- regelbunden och målinriktad övning
- övningstekniker, variation i övningen (snabbt, långsamt, med slutna ögon osv)
- planering av det egna övandet
- helheten kan delas till mindre mål
- koncentrera sig på att öva komplicerade ställen
- övningskonserter (behärskande av stora helheter)

Uttryck

- förståelse och omfattande av olika stilperioders uttryck
- uttryck för artikulation och strukturer
- emotioner
- personligt grepp

Uppträdande

- val av lämplig repertoar för situationen
- upprätthållande av koncentrationsförmågan
- behärskande av större programhelheter
- emotionell kontroll
- självutvärdering

Samspel

- utgör en avsevärd del av spelandet

Fortgående fördjupande av den egna musikaliska allmänbildningen